

Nr 43

Näringsutskottets betänkande i anledning av motion angående licensgivningen för import från låglöneländer.

Ärendet

I motionen 1973:1488 av herr Magnusson i Borås m. fl. (m) hemställs att riksdagen skall hos Kungl. Maj:t begära att inom ramen för GATT, EEC och EFTA licensgivningen avseende importen från låglöneländerna tillämpas så att fortbeståndet av eljest livskraftiga svenska företag icke äventyras samt att begränsningen av importen från dylika länder iakttas i större utsträckning än som för närvarande sker.

Kommerskollegium har till utskottet överlämnat en promemoria angående handelspolitiska åtgärder som Sverige under det senaste året vidtagit mot lågprisimport.

Motionen

Enligt motionärernas uppfattning har regeringen inte tillräckligt beaktat de svårigheter som uppstår för företagsamheten vid en ohämmad konkurrens från länder som inte tillämpar en företagsekonomisk prissättning på sina produkter. En ansvarskännande politik måste, anför det, innebära att något görs för att skydda den svenska arbetskraften. Avtal om viss begränsning av importen från länder med för svensk produktion särskilt besvärande konkurrens har visserligen kunnat träffas, men man borde, menar motionärerna, kunna gå längre på den vägen. En begränsning av importen genom överenskommelser är att föredra, men om denna metod inte skulle vara möjlig är det enligt motionärernas uppfattning nödvändigt att tillgripa s. k. global kvotering, vilket innebär att man i kvoter bestämmer vissa importkvantiteter som sedan inte får överskridas.

Tidigare behandling av motioner i ämnet

Motioner med yrkanden av samma innebörd som den nu föreliggande motionen har tidigare väckts vid envar av 1967- 1972 års riksdagar.

Motionerna har i samtliga fall avslagits av riksdagen på hemställan av bankoutskottet respektive näringsutskottet (BaU 1967:31, 1968:38, 1969:23, 1970:22; NU 1971:14, 1972:23).

I bankoutskottets utlåtanden 1967:31 och 1968:38 lämnades ingående redogörelser för Sveriges internationella förpliktelser på det handelspolitiska området enligt GATT och enligt EFTA-konventionen, för vissa bilaterala överenskommelser och för bestämmelser och praxis i fråga om importlicenser. Ytterligare uppgifter härom lämnade närings-

utskottet i sitt betänkande 1971:14. I en bilaga till näringsutskottets betänkande 1972:23 redovisades en av kommerskollegium utarbetad promemoria angående de handelspolitiska åtgärder som Sverige under det senaste året vidtagit mot lågprisimport.

I sitt betänkande i ämnet i fjol (NU 1972:23) konstaterade näringsutskottet att lågprisimporten är föremål för ständig uppmärksamhet från kommerskollegiets och Kungl. Maj:ts sida. Det framhölls att ingripanden mot marknadsstörande import gjorts i inte ringa utsträckning inom ramen för vad vårt lands internationella förpliktelser medger. Det anfördes också att det bistånd som främst textil- och konfektionsindustrierna erhåller genom de importbegränsande åtgärderna kompletteras genom omställningsbefrämjande åtgärder, exportfrämjande åtgärder och utbildningsåtgärder avsedda att stärka de berörda industrigränarnas konkurrenskraft. Detta stimulansprogram har under senare år förstärkts. Utskottet fann därför inte skäl föreligga för en sådan framställning till Kungl. Maj:t som motionärerna föreslagit. I en reservation av företrädare för moderata samlingspartiet, centerpartiet och folkpartiet hävdades att det visserligen hör till de grundläggande principerna för den svenska handelspolitiken att fördelarna av en rationell arbetsfördelning mellan olika länder skall tillvaratas men att denna princip inte bör få föranleda att en obegränsad import godtas om den är klart marknadsstörande och hotar fortbeståndet av i och för sig livskraftiga svenska företag. Iakttaga förhållanden inom olika branscher motiverade enligt reservanterna att en ingående prövning borde göras av frågan om i vad mån ytterligare skyddsåtgärder är förenliga med vårt lands internationella åtaganden. Temporära åtgärder som borde övervägas var, enligt reservanternas uppfattning bl. a. en utvidgning i vissa fall av systemet med importlicenser och en begränsning av importkontingenterna för vissa länder.

Redogörelse av kommerskollegium

Efter att ha erinrat om tidigare redogörelser i ämnet, återgivna i bankoutskottets och näringsutskottets ovan angivna betänkanden åren 1967–1971, belyser kommerskollegium i sin promemoria till utskottet de ändringar i vad avser skyddet mot lågprisimport till Sverige som har vidtagits det senaste året inom ramen för olika bilaterala överenskommelser. Beträffande importutvecklingen hänvisar kollegiet till bifogad statistik avseende teko-området, vilken inte återges här. Därefter lämnas följande redogörelse, dagtecknad den 29 mars 1973.

Vad beträffar regleringen av importen från de s. k. *östländerna* har några större ändringar ej vidtagits under det senaste året. I de nya avtal som slutits har – i enlighet med den politik som förts beträffande östimport – höjningar dock gjorts för ett flertal s. k. begränsningsvaror. Å andra sidan har för varor där påtagliga svårigheter förelegat endast marginella justeringar gjorts.

I övrigt har övervakningen av importutvecklingen för varor inom de

industrisektorer som är mest utsatta för s. k. lågprisimport fortsatt och resulterat i dels en överenskommelse om regleringsåtgärder med ännu ett land, nämligen Indien, dels i överenskommelser med vissa andra s. k. lågprisländer om ändringar av tidigare införda regleringsåtgärder. Detta belyses närmare i det följande.

En överenskommelse med *Singapore* gäller för perioden 1 mars 1973—28 februari 1974 och innebär en reglering av exporten av skjortor därifrån till Sverige. I anslutning härtill har föreskrivits att import av dessa varor får ske endast under förutsättning att till tullmyndigheten överlämnas ett giltigt ursprungscertifikat.

Efter överläggningar i *Hongkong* under 1972 träffades en ny överenskommelse för tiden t. o. m. 30 juni 1973 dels om begränsning av exporten därifrån till Sverige av vissa textilvaror, dels om ett särskilt kontrollsystem för en del andra textilvaror. Den nya uppgörelsen innebär vissa ändringar i förhållande till den tidigare, bl. a. i fråga om regleringens varumässiga omfattning.

Konsultationer ägde rum i februari 1973 mellan Hongkong och Sverige som resulterade i vissa ändringar av det löpande avtalet. Bl. a. har vissa varor, däribland underkläder och blusar, överförts från kontrollsystemet till exportregleringen.

Med *Portugal* träffades under 1972 en ny överenskommelse om ett system för övervakning av importen till Sverige av vissa textilvaror. Överenskommelsen gäller under tiden 15 juli 1972—14 juli 1973 och innebär bl. a. att skydds- och överdragskläder av bomull överförs från övervakningssystemet till rapportsystemet.

Överläggningarna mellan Sverige och Portugal 1972 ledde även till att en ny uppgörelse träffades om exportreglering av vissa textilvaror, avsedda att levereras från *Macao* till Sverige. Den nya uppgörelsen, som skulle gälla t. o. m. 14 juli 1973, innebar bl. a. att skjortor avfördes från exportregleringen till ett särskilt s. k. rapportsystem.

En mycket kraftig ökning av skjortexporten från Macao till Sverige under andra halvåret 1972 föranledde Sverige att begära konsultationer om återinförande av begränsning för ifrågavarande varuslag. Till följd härav infördes i slutet av december 1972 exportstopp i Macao i avvaktan på en uppgörelse i frågan. Uppgörelse har ännu ej träffats.

I februari 1973 paraferades en överenskommelse mellan Sverige och *Indien* om införande av exportreglering av vissa skjortor och blusar samt sänglinne. Överenskommelsen, som gäller ett år, avses träda i kraft den 1 april 1973.

Den senaste överenskommelsen angående reglering av exporten från *Syd Korea* till Sverige av vissa textilvaror träffades för perioden 1 mars 1973—28 februari 1974. Den nya överenskommelsen innebar att vävda blusar tillfördes regleringssystemet med verkan fr. o. m. 1 april 1973.

Utskottet

I motionen föreslås skärpningar i begränsningen av importen från låglöneländerna. Förslaget motiveras med att utvecklingen av importen från dessa länder varit sådan att många företag börjar svikta inför denna konkurrens och att detta drabbar den svenska arbetskraften.

Såsom utskottet tidigare påpekat vid behandlingen av motioner av likartad innebörd är lågprisimporten föremål för ständig uppmärksamhet från kommerskollegiets och Kungl. Maj:ts sida. Trots vetskapen om de fördelar som följer med ett fritt handelsutbyte råder enighet om att en begränsningspolitik är nödvändig under nuvarande förhållanden. Inom ramen för vad vårt lands internationella förpliktelser medger har ingripanden mot marknadsstörande import gjorts i inte ringa utsträckning. Det bistånd som främst textil- och konfektionsindustrierna erhåller genom de importbegränsande åtgärderna kompletteras genom omställningsbefrämjande åtgärder, exportfrämjande åtgärder och utbildningsåtgärder avsedda att stärka de berörda industrigrenarnas konkurrenskraft. Stimulansprogrammet för textil- och konfektionsindustrierna har under senare år förstärkts och utsträckts till att omfatta även andra branscher.

Mot bakgrund av vad här anförts finns enligt utskottets uppfattning inte skäl för en sådan framställning till Kungl. Maj:t som motionärerna föreslår. Utskottet hemställer därför

att riksdagen avslår motionen 1973:1488.

Stockholm den 12 april 1973

På näringsutskottets vägnar

INGVAR SVANBERG

Närvarande: herrar Svanberg (s), Börjesson i Glömminge (c), Bengtsson i Landskrona (s), Haglund (s), Rask (s), Wirtén (fp), Blomkvist (s), Sjönell (c), Wååg (s), Jonsson i Husum (s), Rydén (fp), fru Hambræus (c) och herr Nordgren (m).

Reservation

av herrar Börjesson i Glömminge (c), Sjönell (c) och Nordgren (m), som anser att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

I motionen föreslås — — — (= utskottet) — — — den svenska arbetskraften.

Ett omfattande och i största möjliga mån fritt internationellt varuutbyte är för Sveriges del en viktig förutsättning för en fortsatt ekonomisk expansion. Sverige har därför aktivt deltagit i det internationella samarbetet för att undanröja handelspolitiska hinder. Denna

principiella inställning bör dock inte få föranleda att en obegränsad import godtas om den är att beteckna som klart marknadsstörande och hotar fortbeståndet av livskraftiga svenska företag. Olika åtgärder har vidtagits från statsmakternas sida för att förbättra konkurrensförutsättningarna för den svenska industri som är hotad av utländsk konkurrens och för att begränsa importen från länder vilka utövar en konkurrens som särskilt besvärar den svenska produktionen. Enligt utskottets uppfattning har utvecklingen av lågprisimporten visat att det är nödvändigt med ytterligare åtgärder på detta område. Frågan huruvida en skärpning av skyddsåtgärderna är förenlig med vårt lands internationella åtaganden bör provas ingående. Om så befinns vara möjligt bör lämpliga åtgärder vidtas. Åtgärderna bör vara temporära och avvecklas så snart läget tillåter detta.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till motionen 1973:1488 anhåller att frågan om åtgärder till skydd mot lågprisimport provas i enlighet med vad utskottet anfört.

